

Essunga kommun

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

VISION

I Bredöls skola och fritidshem ska alla kunna känna sig inkluderade, delaktiga och trygga. Det skapar förutsättningar för respekt, tolerans, arbetsro och lärande.

Dokumenttyp
Fastställd

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2023-09-19
Bredöls skola F–5 och fritidshem
Läsåret 2023/2024
Rektor Madelaine Hallin
Un 2023/81

Innehållsförteckning

Inledning	4
Våra styrdokument	4
Diskrimineringslagen (2016:828)	4
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §	5
Vad står begreppen för?	5
Kränkande behandling	5
Trakasserier	5
Diskriminering	5
Befogade tillsägelser	6
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2023/2024	6
Mål för läsåret 2023/2024	6
Konkreta åtgärder för 2023/2024	7
Främjande arbete	7
Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det omfattar diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuppfattning, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller kränkande behandling. Det målinriktade arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Detta beskrivs i läroplanens övergripande mål, under normer och värden.	7
Förebyggande arbete	8
Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.	8
Förankring skola	8
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	9
Ett ärendes gång	9
Uppföljning och implementering	9
Ansvar	9
Elevehälsoteam	9
Kontaktpersoner	10

Skolledning	10
Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev	11
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen	12

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt har skolan skyldighet att skyndsamt utreda (inom 1–2 arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse.
4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 11, sid 7)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2023/2024

På skolan och fritidshemmet finns väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Under vårterminen 2023 gjordes en trygghetskarta där eleverna visade områden på skolan där de kände sig otrygga. Resultatet gav följande bild: Från åk F-5 svarade övervägande elever att de kände sig trygga och trivdes bra i skolan och i sin klass. Årets trygghetskarta kunde fortfarande visa att någon elev kände sig otrygg i skogen, om de var ensamma, framför allt hos de yngre barnen att den var lite otäck. De hade en egen lösning på detta, att inte gå så långt in i skogen och gå till rastpedagogen om man känner sig rädd.

Låsen på toaletterna som var det största bekymret förra året är åtgärdade av Essunga bostäder. Trygghetskartan ger en bild av en trygg skola för övervägande delen av våra elever men det finns områden där vi arbetar med förebyggande och främjande åtgärder. Vi har tidigare ökat bemanningen på rasterna och har nu en bra organisering med rastpedagogerna och aktiviteter, vilket vi även ser resultat av då ingen av eleverna anger rasten som en otrygg plats. Här sker ett bra samarbete mellan alla vuxna på skolan för att trygga rasterna. Nu när fotbollsplanen börjat användas igen under våren nämner vissa elever ändå planen som lite otrygg, vilket vi tänker på under raster. Det områden som eleverna nämner som lite farlig är parkeringen och biltrafiken där. Detta är något vi behöver se över ihop med Essunga bostäder.

På fritidshemmet görs trygghetskartor, barnenkäter och barnsamtal med intervjufrågor. Genom analysen av dessa upptäcker vi i ett tidigt skede sådant som oroar och upprör barnen och kan åtgärda detta i tid. Trygghetskarta och barnenkät på fritidshem görs två gånger per år. Dessa redovisas på samrådsmöte med vårdnadshavare och representanter från utbildningsnämnden. De senaste undersökningarna visar att barnen känner sig trygga nästan överallt under tiden de vistas på fritidshemmet. Barnenkäten visade att någon kände sig otrygg i matsalen, att det var lite högt ljud ibland. Här behöver vi skapa bättre lugn och ro. Även någon som kände sig otrygg på toaletten vid matsalen. Det är många barn utanför som tvättar händer i handfaten och ska in till matsalen.

I slutet av terminen görs en social inventering, kartläggning av åk 5. En kort intervju med varje elev, hur de upplever tryggheten och studieron i skolan. Inför läsåret har elevcoacherna tagit fram en plan för psykisk hälsa, ett årshjul med olika teman varje månad till varje årskurs.

I barngrupperna/klasserna finns barn med större eller mindre funktionsvariationer. Verksamheten anpassas så att alla kan delta och lära sig att visa respekt och hänsyn.

Arbete med hälsofrämjande skolutveckling, bland annat med inriktning mot jämställdhet och genus samt rörelse fortlöper.

Mål för läsåret 2023/2024

- Alla elever ska ha en god studiero.
- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.

- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sin egen och andra elevers välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- Att alla ska använda ett respektfullt språk.
- Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.

Konkreta åtgärder för 2023/2024

- Trygghet och studiero, ett utvecklingsområde som fokuserar på att minimera kränkningar.
- Arbeta med trygghet på fritidshem genom åldersblandade grupper i olika aktiviteter.
- Schemaomläggning för ökad personaltäthet under fritidshemmets eftermiddagar.
- Omorganisering bland personal som går mellan de två fritidshemgrupperna, ger trygghet för alla elever.
- Pedagogerna är med aktivt i aktiviteterna under barnens fritidshemstid.
- Elevrådets ordningsregler ska implementeras i samtliga klasser, bland personal och bland vårdnadshavare.
- Elever ska ha en fortsatt ökad kunskap om denna plan.
- Att alla ska använda ett respektfullt språk.
- Skolans parkering behöver ses över kring säkerhet.
- Vuxennärvaro fortsätter genom fler rastpedagoger vid utevistelse och pedagogisk lunch/måltider.
- Skolans ordningsregler ska implementeras i samtliga klasser, bland personal och bland vårdnadshavare.
- Vuxennärvaro i väntan på skolskjutsar vid skoldagens slut fortsätter. Vuxna som går in i bussarna för att se att alla elever känner sig bekväma och har bälte på sig.
- Ökad vuxennärvaro i omklädningsrum.
- Elevcoach vid bussen på morgonen och eftermiddagen.
- Kartläggningen vid bråk som tas upp varje vecka på konferens
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen och fritidshemmets hela tid.
- Nya trivselregler för varje läsår som barnen är med och bestämmer på fritidshem.
- Anpassa verksamheten efter barngruppens storlek och behov genom att erbjuda olika aktiviteter i mindre grupper och på olika platser under fritidstid.
- Rörelsesatsning i skolan och fritidshem fortsätter ihop med rastpedagogerna och hela skolan genom konferenstid.

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det omfattar diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet och könsuppfattning, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller kränkande behandling. Det målinriktade arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning. Detta beskrivs i läroplanens övergripande mål, under normer och värden.

- Tjänstgöringen som sker under våren då nya klasser skapas.
- Specialpedagogens kunskap om elever när klasser och grupper skapas.

- Omorganisera fritidsverksamheten utifrån eleverna.
- Elevcoachens schemalagda arbete på fritidshem
- Elevcoachens stöd till alla elever, vårdnadshavare och pedagoger. Ute alla raster, på morgonen vid bussen. Har mycket kontakten till vårdnadshavare vid behov.
- Bråk och kränkningar lyfts vid en personalkonferens varje vecka, kartläggning görs. Upptäcka mönster, tex om vissa elever är utsatta eller utsätter.
- Rastpedagogerna och elevcoachens organisering och upplägg ska vara förankrad i verksamhetens tjänstgöring då det minskar risken för kränkningar.
- Fritidspersonal lyfter barnärenden på fritidsmöten samt på skolkonferens.
- Värdegrunden genomsyrar all undervisning. Nya kursplanerna som belyser detta.
- Vi arbetar medvetet med normer kring könsroller, genus och rätten att vara den man är.
- Trygghetskarta genomförs två gånger per läsår
- Planen tas upp på klass- och elevråd samt på föräldramöten och personalmöten.
- Trygghetsregler
- Elevrådet och arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret.
- Pedagogisk lunch.
- Bestämda platser i matsalen.
- Barnsamtal genomförs med alla barn. Sker varje termin på fritidshemmet.
- Elevcoach arbetar med olika elever och elevgrupper, som tjejgrupp och killgrupp eller hela klasser. Även individuella samtal.
- Samarbete mellan skola, fritids och vårdnadshavare.

Förebyggande arbete

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Förankring skola

- Eleverna/fritidshemsbarnen ska bli delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom elevrådet. Vid konferens går den igenom med alla pedagoger i verksamheten.
- Trygghetskartor, elevenkäter.
- Klassläraren ansvarar för att informera elever och vårdnadshavare.
- Elevrådet förankrar ordningsreglerna i klassrådet.
- Information om denna plan ges på läsårets första samrådsmöte.
- Föräldramöten där planen är en stående punkt,
- Elevcoachens arbete med olika grupper i förebyggande syfte, tex tjejgrupp och killgrupp.
- Fortbildning Trygghet och studiero. De tre reglerna ska implementeras i verksamheten som innebär; Alla får vara med, Inget barn bestämmer över ett annat barn och Om någon säger sluta måste man omedelbart sluta.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt, kartläggningen.
- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Elev och personalenkäter.
- Trygghetskarta.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare tar kontakt med skolan.
- Rastpedagogernas samarbete med klasslärarna

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling utreds skyndsamt, inom två arbetsdagar.
- Ärendet utreds och dokumenteras i dokumentationssystemet ,Prorenata.
- Ärendet rapporteras skyndsamt och kortfattat till utbildningschefen.
- Utredning och uppföljning se bilaga 1 och 2.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

Ansvar

Alla som arbetar på skolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Kontaktpersoner

Kamilla Ehn	skolsköterska	0512-570 86
Hélène Karlsson	kurator	0512-570 87, 0706-88 35 14
Malin Knutsson	elevcoach	072-3536900
Annette Grufvisare	specialpedagog	073-461 80 74

Skolledning

Madelaine Hallin	rektor	0512-571 06
------------------	--------	-------------

Bilaga 1. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Rektor informerar huvudman. Dokumentera.	All personal
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem, och berörda parter, enskilt eller i grupp. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till trygghetsteamet och klasslärare.	All personal
Steg 3	Dokumentation i Prorenata. Informera berörda lärare. Informera rektor. Rektor anmäler händelsen till Utbildningschefen och Utbildningsnämnden.	All personal/rektor
Steg 4	Kontakt med berörda vårdnadshavare.	All personal
Steg 5	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal
Steg 6	Uppföljande samtal med berörda elever. Dokumentera i Prorenata. Återkoppling till vårdnadshavare.	Klasslärare/elevcoach
Steg 7	Möte med elev, vårdnadshavare, Klasslärare, elevcoach och rektor.	Klasslärare, elevcoach och rektor
Steg 8	Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Rektor
Steg 8-9	Eventuell anmälan till socialtjänst. Eventuell polisanmälan.	Rektor
Steg 9-10	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Uppföljande samtal sker alltid med berörda parter när kränkningen upphört.
Klassläraren/mentor ansvarar för uppföljningen.

- Steg 1-4 Ska ske skyndsamt.
- Steg 1-6 Ska genomföras vid samtliga kränkningsärenden.
- Steg 7-10 Vid allvarligare händelser eller om kränkningarna inte upphör.

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor/ansvarig chef, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor/Ansvarig chef
Steg 8	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor/Ansvarig chef